

UYGULAMALI REKABET HUKUKU SEMİNERLERİ
2018 BAHAR DÖNEMİ PROGRAMI
2018 Bahar Dönemi / 28 Şubat-23 Mayıs 2018

Uygulamalı rekabet hukuku seminerleri, İstanbul Bilgi Üniversitesi SBE Hukuk yüksek lisans programında 2006 yılından bu yana sunulan bir seminer dersidir. Kamuya açık olan bu derste her hafta farklı bir konu, uygulamadan bir uzman tarafından anlatılmakta ve tartışılmaktadır. 2011 yılından bu yana, Seminer programına kayıt yaptırarak düzenli katılım gösteren kişilere "**katılım sertifikası**" verilmektedir.

Programın Amacı

Rekabet hukuku, piyasa ekonomisinin sağlıklı bir şekilde işlemesi açısından vazgeçilmez hukuk dallarından biridir. Bu hukuk dalı, günümüzde dağıtım anlaşmaları, birleşmeler, fiyatlandırma politikaları ve işbirliği anlaşmaları gibi pek çok ticari işlemi yakından ilgilendirmekte ve düzenlenen piyasalar dahi olmak üzere, ekonominin her alanında yaygın bir şekilde uygulanmaktadır. Bu nedenle, rekabet hukuku hakkında bilgi sahibi olmak, günümüzde başta avukatlar olmak üzere, yöneticiler ve üst düzey çalışanlar açısından son derece önemlidir.

Bu sertifika programının amacı, katılımcılara Türk ve mukayeseli rekabet hukuku uygulaması hakkında bilgi vermek, güncel sorunlar ve tartışmalar hakkında onları aydınlatmaktır. Bu şekilde, katılımcıların bu hukuk daha iyi anlamaları ve pratikte karşılaşılan rekabet hukuku sorunları karşısında, çözüm geliştirme becerisini kazanmaları hedeflenmektedir. Ayrıca seminer dersinin, rekabet hukuku ile ilgilenen profesyonellerin bir araya geldiği bir tartışma platformu oluşturması da hedeflenmektedir.

Programın Konusu

Uygulamalı Rekabet Hukuku Sertifika Programı, esas itibarla Türk pozitif rekabet hukukunu konu edinmektedir. Bu nedenle Rekabet Kurulu kararları ve düzenlemeleri, ana inceleme konusunu oluşturmaktadır. Ancak mehaz teşkil etmesi bakımından AB ve etkisine binaen ABD rekabet hukukları da seminer konuları arasında yer alır. Güncel konu ve tartışmalar, konuların uzmanları (avukatlar ve akademisyenler) tarafından teorik ve uygulama boyutu ile aktarılmakta ve örnek kararlar ile yasaklayıcı normların çizdiği çerçeve izah edilmektedir.

Programın Yapısı ve Süresi

Seminerler, aşağıda belirtilen program dahilinde her **Çarşamba 19.00** saatinde **Santral Kampüs'te** başlayacak ve tek ara verilerek, 21.15'de sona erecektir. Seminer konusu ile ilgili belge ve bilgiler (mümkün olduğu ölçüde) 1 hafta öncesinden katılımcılara gönderilecek ve bu şekilde konu hakkında bilgilenmeleri sağlanacaktır. 13 haftada, 14 konu ele alınacak ve takriben 39 saatlik program 28 Şubat – 23 Mayıs tarihleri arasında gerçekleşecektir.

Katılım sertifikası söz konusu olduğu için, Programa asgari olarak 9 hafta katılmak zaruridir. Aksi halde katılımcı sertifika almaya hak kazanamayacaktır.

Kayıt ve Ücret Bilgisi

Seminer rekabet hukuku ile ilgilenen ve özellikle temel rekabet hukuku bilgisine sahip herkese açıktır. Sertifika almak isteyen öğrenciler için Program ücreti KDV dahil 3250 TL olup, 15 Ocak tarihine kadar %40 indirim uygulanmaktadır. Aynı şekilde, daha önce Rekabet Hukuku ve Politikası Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin düzenlediği programlara katılan (gerçek ve tüzel) kişiler için %40 indirim tatbik edilmektedir.

Stajyer avukat ve fakülte öğrencilerinden gelen yoğun talep üzerine, bu seneye mahsus olmak üzere, erken kayıt dönemi boyunca stajyer avukat ve fakülte öğrencilerine ek %10 indirim uygulanacaktır.

Kayıt ve süreç ile ilgili bilgi için rhm@bilgi.edu.tr adresine mesaj atmanız yeterlidir.

Öğretim Kadrosu

Prof. Dr. Yılmaz Aslan (Aslan Hukuk Bürosu)

Prof. Dr. Peter Whelan (Leeds Üniversitesi, Hukuk Fakültesi)

Yrd. Doç. Dr. Kadir Baş (Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Yrd. Doç. Dr. Muzaffer Eroğlu (Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Yrd. Doç. Dr. Eda Şahin (Erzincan Üniversitesi, Hukuk Fakültesi)

Ar. Gör. Buğra Kesici (İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Av. Haluk Arı, (Arı Avukatlık Bürosu)

Av. Bahadır Balkı (Actecon Danışmanlık A.Ş.)

Av. Cihan Doğan (İstanbul Bilgi Üniversitesi, Hukuk Doktora Programı Öğrencisi)

Av. Gönenç Gürkaynak (ELİG Gürkaynak Avukat Ortaklığı)

Av. Hakan Özgökçen (ELİG Gürkaynak Avukat Ortaklığı)

Av. Bora İkiler (Moroğlu Arseven Avukat Ortaklığı)

Av. Mert Karamustafaoğlu (Erdem & Erdem Hukuk Bürosu)

Av. Emre Önal (Gedik Eraksoy Ortak Avukat Bürosu)

Av. Derya Genç (Danışman, Paksoy Ortak Avukat Bürosu)

Program koordinatörü

Doç. Dr. Kerem Cem Sanlı (İstanbul Bilgi Üniversitesi, Hukuk Fakültesi)

DERS PROGRAMI (13 Hafta)

1. Hafta: 28 Şubat 2018: “Regülasyon ve Rekabet Hukukunun İşlevine Dair bir Deneme”: Sözleşmeli Tarım ve Tavukçuluk Sektörü Özelinde Bir Tartışma” (Prof. Dr. Yılmaz Aslan, Aslan Hukuk Bürosu)

Rekabet hukukunun tarım sektöründe uygulanması her zaman belirsizlikler içeren bir alan olmuştur. Devletin bu sektöre yoğun müdahalesi ve bu müdahalenin altında yatan saiklerin farklılaşması, rekabet hukukunun ne şekilde uygulanacağına dair tereddütleri beraberinde getirmiştir. Hal böyle olmakla birlikte, bu sektör, özellikle alım (alt piyasa) yönü bakımından yoğunlaşma temayülü olan ve rekabet sınırlamalarının sıklıkla yaşandığı sektörlerden de birini teşkil etmektedir. Bu nedenle de rekabet hukukunun etkin bir şekilde uygulanması, tüketici refahı bakımından büyük önem arz etmektedir. İşte bu derste, örnek bazı vakalar ışığında, tavukçuluk ve bazı tarım ürünleri piyasasında rekabet hukukunun nasıl uygulandığı, devlet müdahalelerin görünüm biçimi, bunun rekabet politikası açısından arz ettiği sorunlar tartışılacaktır.

2. Hafta: 7 Mart 2018: “Birleşme ve Devralmaların Kontrolünde Gelişmeler ve Trendler” (Av. Gönenç Gürkaynak, ELİG Ortak Avukat Bürosu)

Birleşme ve devralmaların kontrolüne ilişkin olarak Avrupa Birliği ve Türk rekabet hukuku kapsamındaki güncel gelişmeler ve yaklaşımlar ele alınacaktır. Bu kapsamda gerek Rekabet Kurulu gerekse Avrupa Komisyonu tarafından nihai incelemeye alınan güncel yoğunlaşma işlemlerine ilişkin kararlarda kabul edilebilir çözümlere ve inovatif (dinamik) etkinliklere ilişkin değerlendirmeler incelenecektir. Rekabet Kurulunun, küresel seviyede sunulmakla birlikte, Türkiye’de de etki doğuran kabul edilebilir çözümlere ilişkin yerleşik içtihadı ele alınarak, bu kapsamda gündeme gelebilecek olası yaklaşım değişiklikleri üzerinde durulacaktır. 2017/2 sayılı Tebliğ ile 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalara İlişkin Tebliğ’de yapılan değişiklikler, ilgili Avrupa Birliği mevzuatı ve içtihadı çerçevesinde, uygulamadaki etkileri ile birlikte, değerlendirilecektir

3. Hafta: 14 Mart 2018:) “Migros-Tesco Kararı – HTM Perakendeciliğinde Yeni Yaklaşımlar” (Derya Genç, Danışman, Paksoy Ortak Avukat Bürosu)

Rekabet Kurulu Şubat 2017’de Migros tarafından Tesco Kipa’nın devralınması işlemine koşullu izin vermiştir. İşlem, hem dikey hem de yatay anlamda

endişelerin gündeme geldiği ve ancak her iki kapsamda taahhütlerin verilebilmesi ile izin alabilen, belki de yılın en zorlu devralma işlemlerinden biri olmuştur. İşlem, her ne kadar 2. faza alınmamış olsa da, 8 ay süren alışılmışın dışında uzun bir 1. faz incelemesine tabi kılınmış; bu süreçte bazı itirazlara ve eleştirilere de sahne olmuştur.

Rekabet Kurulu'nun izin kararı bir kaç açıdan önem taşımaktadır. Birincisi, bu karar Rekabet Kurulu'nun HTM perakendeciliği alanında pazar tanımı pratiğini değiştirdiği ve pazar tanımı sınırlarını genişlettiği bir karar olmuştur. Öte yandan, pazar büyümesine yapılan vurgu ve bunun pazar paylarının dinamik analizinin bir parçası haline gelmesi kararın diğer bir kritik ayağını teşkil etmiştir. Son olarak karar kapsamında hem dikey hem de yatay endişeleri hedef alan taahhütlerin kabul edilmiş olması, alıcı şirket bakımından titizlikle yönetilmesi gereken bir taahhütlerin tamamlanması/hayata geçirilmesi sürecini beraberinde getirmiştir.

Tüm bu unsurlar kararı, rekabet kurallarının HTM perakendeciliğine uygulanması bakımından yeni bir sayfa açan, bundan sonraki benzer nitelikte işlemlere ışık tutacak bir karar haline getirmiştir.

4. Hafta: 21 Mart 2018 : Rekabet Kurumunun elektrik dağıtım sektöründeki son dönem soruşturmaları; ayrıştırma ve hakim durumları kavramları ışığında bir değerlendirme (Av. Mert Karamustafaoğlu, Erdem & Erdem Hukuk Bürosu)

Elektrik sektöründe Rekabet Kurumunun kararları ile getirilen ayrıştırma kavramı ekseninde son dönemde yoğun tartışmalar yaşanmaktadır. Büyük elektrik dağıtım bölgelerini elinde tutan Türkiye'nin en büyük enerji grupları üst üste Rekabet Kurumu soruşturmalarına maruz kalmaktadır. Aslında 2005 yılından beri Kurumun kararlarına sık sık konu olan ayrıştırma kavramı, güncel soruşturmalar ekseninde dağıtım şirketlerinin kendileriyle aynı grup içerisinde yer alan tedarik şirketlerini kayırdığı, rakip konumundaki bağımsız elektrik tedarikçileri aleyhine hakim durumlarını kötüye kullandığı iddiaları ile birlikte ele alınmaktadır. Dağıtım ve perakende faaliyetleri arasında hukuki ayrıştırma yapılmasının gerekleri elektrik sektöründe bir türlü istenilen ölçülerde sağlanamadığından devam eden soruşturmalar kapsamında hakim durumun kötüye kullanılması, rakiplerin faaliyetlerinin zorlaştırılması gibi kavramlarla beraber anılan kavram da ön plana çıkmaktadır. Elektrik sektöründe pazara girişte yaşanan zorluklar ve rekabetçi pazar yapısının oluşturulamamasından kaynaklanan tüm sorunlar Rekabet Kurumu'nun son dönem soruşturmaları kapsamında gündeme gelmektedir. Sonucu ne olursa olun anılan soruşturmalar elektrik sektörünün hem mevcut kronikleşen sorunlarına hem de rekabet hukuku açısından oldukça ilginç hakim durumun kötüye kullanılması hallerinden olan rakiplerin faaliyetlerini zorlaştırmak gibi önemli hususlar ışık tutacak niteliktedir.

5. Hafta 28 Mart 2018 : Ensuring the Effectiveness of Competition Law Enforcement: A Case Study of Cartel Criminalisation (*Prof. Dr. Peter Whelan, Leeds Üniversitesi Hukuk Fakültesi*)

A global trend towards the criminalization of cartel activity can be detected at present. What was once primarily a US phenomenon has become an international one, with countries as diverse as Australia, Brazil, Israel and the United Kingdom pursuing a policy of cartel criminalization. This presentation aims to explain the primary (theoretical) justification for the use of criminal cartel sanctions (namely, economic deterrence) and to evaluate some of the inherent, challenging problems associated with such sanctions when used to achieve the aim of deterrence of anticompetitive behaviour in practice. In doing so it seeks to provide some insights into how best to ensure that cartel criminalisation improves the effectiveness of a criminalised regime's competition policy.'

6. Hafta 4 Nisan 2018 : “Değişen Ekonomik Modellerin Rekabet Hukuku Yaptırımları Üzerine Etkileri” (*Yrd. Doç. Dr. Muzaffer Eroğlu, Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi*)

Son yıllarda dünyadaki ekonomik değişimin hızlanması ve buna dayanarak oluşan teşebbüslerin iş yapış modellerindeki farklılıklar nedeniyle rekabet hukukunda yaptırımların etkinliklerini yitirdiği yönünde tartışmalar artmıştır. Ekonomideki hızlı değişimin sonucu olarak geleneksel rekabet hukuku yaptırımlarının yeni ekonomik modellerin oluşturduğu rekabet ihlallerini önlemede etkin olmadığı anlaşılmıştır. Nitekim rekabet kurumlarının kanunlardan aldıkları sınırları belirlenmiş yetkiler çerçevesinde uyguladığı yaptırımlar, kanunların temel amacı olan rekabetçi piyasa modeline ulaşmayı sağlamada etkisiz kalmaktadır. Bu nedenle de son yıllarda dünyada rekabet ihlallerine uygulanacak yaptırım politikalarında önemli değişiklikler öngörülmektedir. Diğer bir değişle rekabet hukuku tıpkı iş dünyasındaki “sanayi 4.0” “dijital dönüşüm” “yapay zeka” gibi yeni modellere dayanan yapılara uyum sağlama zorunluluğunu hissettiği için yeni yaptırım modelleri ile geleneksel yaptırım modellerini geliştirme çabasına girmiştir. Bu seminerde rekabet yaptırımlarının geçmişi, mevcut uygulaması ve uygulamadaki olaylar ve karşılaştırmalı hukuktaki örnekler temel alınarak tartışılacaktır.

7. Hafta: 11 Nisan 2018: Rekabet Hukuku ve Telif Hakları Politikası Bakımından Sanatta Yaratıcılık: Nasıl Bir Uygulama? (*Yrd. Doç. Dr. Kadir Baş, Marmara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi*)

Bu seminerin konusunu, rekabet hukuku kapsamında sanata ilişkin hususların ele alınışı oluşturmaktadır. Seminerde, konunun daha iyi anlaşılmasını sağlamak

adına, öncelikle telif hukuku kapsamında sanat eserlerine tanınan koruma, meslek birliklerine ilişkin düzenlemelerle birlikte açıklanacaktır. Sonrasında ise, sanat eserlerine ilişkin bazı piyasalardaki rekabetçi endişeler ve Türk hukuku ve karşılaştırmalı hukukta bu endişelere karşı yaklaşımlar incelenecektir. Bu inceleme kapsamında, sanatsal gelişim ve çeşitlilik üzerindeki etkilerin, ekonomik refaha odaklanan rekabet hukuku değerlendirilmelerinde ne ölçüde dikkate alınması gerektiği de tartışılacaktır.

8. Hafta: 18 Nisan 2018 : Intel Kararı - Hakim Durum Dosyalarında Etki Analizinin Önemi (Av. Emre Önal, Gedik & Eraksoy Avukat Ortaklığı)

Hakim durumun kötüye kullanılmasına ilişkin incelemelerde, rekabete aykırı anlaşma ve uyumlu eylemlerdeki gibi bir muafiyet seçeneği ya da “*per se*” ve “*rule of reason*” gibi kavramların yokluğu sebebiyle, inceleme konusu eylemlerin olumlu ve olumsuz etkilerinin karşılaştırmalı değerlendirmesinin ne ölçüde yapılabileceği öteden beri tartışılmalıdır. Nitekim AB Komisyonu ve akabinde Rekabet Kurumu, bu tartışmalara biraz yön vermek amacıyla, en sık rastlanılan ihlal türlerinden olan dışlayıcı kötüye kullanma niteliğindeki davranışların değerlendirilmesine ilişkin kılavuzlar yayımlamışlardır. Ancak şüphesiz ki konu güncelliğini yitirmeden tartışılmaya ve içtihatlarla gelişmeye devam etmektedir.

Bu kapsamda, Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın 6 Eylül 2017 tarihli “Intel” Kararı konuya ilişkin önemli dönüm noktalarından biri olmuştur. Adalet Divanı, ilgili kararında, AB Komisyonu tarafından Intel'e kesilen (o tarihte bir hakim durum dosyasında verilen en yüksek miktarlı ceza olan) 1,06 Milyar Avro para cezasını iptal ederken konuya ilişkin önemli ve yeni bir içtihat geliştirmiştir: Hakim durumdaki teşebbüsler tarafından alıcılara münhasırlık koşuluyla yapılan indirimlerin doğrudan hukuka aykırı olarak kabul edilmemesi, münhasırlık koşulu içermese de bu sonuca yol açabilecek indirimlerde (“sadakat indirimleri”nde) olduğu gibi, söz konusu indirimlerin piyasadaki rekabet üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerinin birlikte analiz edilmesi gerekliliği kabul edilmiştir.

Sunumumuzda, Adalet Divanı'nın konuya ilişkin geçmiş içtihatlarından da (“Hoffman-La Roche”, “Michelin II” vb.) bahsederek hakim durum dosyalarındaki etki analizi yaklaşımının yıllar içindeki gelişimi, Intel kararı ile getirilen yeni kriterin içeriği ve unsurları, ayrıca söz konusu kararın bundaki sonraki süreçte rekabet hukuku uygulaması bakımından olası sonuç ve etkileri üzerinde durulacaktır.

9. Hafta: 25 Nisan 2018 : Avrupa Adalet Divanı'nın C-177/17 AKKA/LAA Kararı Sonrası AB Rekabet Hukuku'nda Aşırı Fiyatlandırma Bakımından Geline Son Nokta ve Türkiye İçin Çıkarımlar (Yrd. Doç. Dr. Eda Şahin Şengül, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Piyasada tekel durumunda ya da hâkim durumda olan bir teşebbüsün, aşırı satış fiyatları uygulaması rekabet hukuku bakımından çeşitli problemleri beraberinde getirmektedir. Rekabet otoritelerinin aşırı fiyatlama uygulamalarını önlemeyi hedef alması gerekip gerekmediği konusundaki tartışma varlığını sürdürürken, bir fiyatın aşırı olup olmadığının nasıl tespit edileceği noktasında da görüş birliği bulunmamaktadır. Avrupa Adalet Divanı'nın 14 Eylül 2017 tarihinde verdiği *Autortiesību un komunikēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība' v Konkurences padome* (AKKA/LAA) kararı, aşırı fiyatlamaya ilişkin sorunları yeniden gündeme getirmiştir.

Bu seminer kapsamında, öncelikli olarak aşırı fiyatlama hem mahkemelerin hem de doktrinin farklı yaklaşımları ışığında tanımlanacak ve fiyatın aşırı olup olmadığını belirlemede kullanılan kriterler incelenecektir. Sonrasında AB'de verilen aşırı fiyatlamaya ilişkin önemli kararlar dikkate alınarak aşırı fiyatlama analizinde yaşanan sorunlar ele alınacaktır. Bu bağlamda, AKKA/LAA kararı ile Avrupa Adalet Divanı'nın hangi noktalarda daha açık bir tavır aldığı ve hangi noktaları Üye Devletlerin rekabet otorite ve mahkemelerinin uygulamasına bıraktığı irdelenecektir. Seminerin son kısmında ise, Türk Rekabet Kurulu'nun aşırı fiyatlamaya ilişkin yaklaşımı ve Avrupa Adalet Divanı'nın AKKA/LAA kararında vurguladığı ilkelerin Türk Rekabet Hukuku'na olası yansımaları tartışılacaktır.

10. Hafta 2 Mayıs 2018: Dışlayıcı Uygulamalara İlişkin Son Dönem Kurul Kararlarının Değerlendirilmesi (Av. Haluk Arı, Arı Avukatlık Bürosu)

Son dönemde hakim durumdaki firmalara yönelik soruşturma sayısında ciddi bir artış dikkat çekiyor. Sadece 2017 yılında hakim durumu kötüye kullanma unsuru içeren 14 soruşturma açıldı ve 6 soruşturma karara bağlandı. İhlal olup olmadığı dahi sürekli tartışılan aşırı fiyat nedeniyle aynı ay içerisinde iki soruşturma açıldığına dahi tanıklık edildi. Bu tablo hakim durumdaki firmaların işinin daha zorlaştığına işaret ediyor. Hemen her sektörden hakim durumda bulunan firmalar mal vermeyi reddetme, indirim sistemleri gibi dışlayıcı uygulamalar nedeniyle soruşturmalarla karşı karşıya kaldılar. Bu kadar çok soruşturma açılması "Hâkim Durumdaki Teşebbüslerin Dışlayıcı Kötüye Kullanma Niteliğindeki Davranışlarının Değerlendirilmesine İlişkin Kılavuz"un da yeterli bir yol gösterici olup olmadığı sorusunu akla getirmektedir. Bu seminer kapsamında hakim durumdaki firmaların dışlayıcı davranışlarına yönelik son dönem Kurul kararları ele alınacaktır. Mey İçki I ve II, Luxottica, Ankara Fuar gibi kararlardaki ihlal

tespitleri gerek Kurul'un önceki uygulamaları gerekse Dışlayıcı Uygulamalarına İlişkin Kılavuz kapsamında karşılaştırmalı olarak ele alınarak hakim duruma karşı değişen yaklaşımın nedenleri ve muhtemel sonuçları tartışılacaktır.

11. Hafta: 9 Mayıs 2018: Veri ve Rekabet Hukuku: Veriye Dayalı Ekonomi Rekabet Hukukunda Değişiklik Gerektiriyor Mu? (Av. Bora İnkiler, Moroğlu & Arseven Avukat Ortaklığı)

Bu derste öncelikle gelişen teknolojiler açısından verinin önemi ve verinin ekonomik düzende yaratacağı düşünülen değişikliklere değinilecek ve verinin "büyük veri" olarak kabul edilebilmesi için taşınması gereken özelliklere vurgu yapılacaktır. Daha sonra veriye dayalı bir ekonomik düzenin doğuracağı etkinliklere ve bu düzende yaşanması muhtemel olası dışsallıklara değinilecektir. Son olarak, veriye dayalı pazarlarda rekabet hukukunun üç ayağı açısından halihazırda kullanılan rekabet hukuku enstrümanlarının değişmesinin gerekip gerekmediği incelenecektir. Özellikle; birleşme devralmaların kontrolü açısından, bildirilebilirlik eşikleri ve pazar tanımlarına konusunda; hakim durumun kötüye kullanılması açısından, verinin dışlayıcı bir sonuç yaratacak şekilde kullanılıp kullanılmayacağı, bu pazarlarda "essential facilities" doktrininin uygulama alanı bulup bulamayacağı konusunda; ve anlaşma ve danışıklı hareket açısından, veri ve yapay zeka kullanılarak yapılacak bir danışıklılığın rekabet hukuku sorumluluğu doğurup doğurmayacağı konusundaki güncel tartışmalara değinilecektir."

12. Hafta 16 Mayıs 2018: (Bu hafta iki sunum birden yapılacaktır) 1. **Algoritma ve Rekabet Hukuku: 4. Madde İhlallerinin Dijital Görünümleri** – (Av. Cihan Doğan, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Özel Hukuk Doktora Programı Öğrencisi)

Teşebbüsler online platformlar üzerinden satış yaparken, gelişen teknolojiyle ortaya çıkan daha iyi veri toplama ve analiz etme teknikleri ile fiyata etki eden değişkenleri daha kolay analiz edebilmekte ve satış fiyatlarını da anlık olarak çok düşük maliyetlerle değiştirebilmektedir. Fiyat optimizasyonlarının algoritma tabanlı programlar aracılığıyla etkin bir şekilde yapılabilmesi, algoritmik fiyatlama da denen bu yöntemin kullanımının yaygınlaşmasına sebep olmaktadır. Bu durum ise, teşebbüslerin algoritmaları pazardaki rekabetçi yapıyı kendi lehlerine bozmak amacıyla kullanabileceği noktasında bir hassasiyet yaratmaktadır. Fiyatlama algoritmaları, etkinlik kazanımlarının yanı sıra, teşebbüslere rekabet karşıtı davranışlarda bulunmak adına yeni fırsatlar da sunmaktadır. Algoritmalar rekabet karşıtı bir anlaşmanın uygulanmasında araç olarak kullanılabilmesi gibi, bir anlaşma olmaksızın salt pazarda yaygın kullanıma bağlı olarak fiyatı rekabetçi fiyatın üzerinde dengeleyen bir koordinasyon sonucu da doğurabilir. Hatta öz-öğrenimli algoritmaların deneme yanıtı yoluyla hiçbir insan iradesi bulunmasa dahi koordinasyonu optimal strateji olarak belirlemek suretiyle tüketici refahını azaltmaları mümkündür.

2. Ortaklıklar Hukuku Teorisi Ekseninde Rekabet Hukuku Uygulamasında Gündeme Gelebilecek Önemli Sorunlar (Ar. Görevlisi Buğra Kesici, İ.Ü. Hukuk Fakültesi)

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TK") ticaret ortaklıkları ile ilgili genel hükümleri ve özellikle anonim ortaklıklar bağlamında öngörülen çeşitli hükümlerinin, rekabet hukuku ile ilişkisi perspektifinden irdelenmesi gereken çok sayıda önemli sorunu bünyesinde barındırdığı söylenebilir. Genelde tüm ticaret ortaklıkları açısından uygulama alanı bulan yapısal değişiklikler (TK md. 134-194) ve ortaklıklar topluluğu (TK md. 195-209) ile ilgili hükümlerden; özelde birleşme devralma rejiminin geçerliliği açısından önem arz eden tescilin düzeltici etkisi (TK md. 353), yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisinin kapsamı (TK md. 371), ortaklıkla işlem yapma (TK md. 395) ile rekabet yasağı (TK md. 369), genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü (TK md. 445-451), pay devirlerinin sınırlandırılması (TK md. 491-501) ve nihayet, yönetim kurulu üyelerinin hukuki sorumluluğuna ilişkin olarak gündeme gelebilecek sorunlar (TK md. 549-561) bu kapsamda öncelikli olarak değerlendirme konusu haline getirilecektir.

Bununla birlikte güncelliğini muhafaza eden sorunlar olarak; birleşme devralma rejimi bakımından azınlık paylarının devri sorunu, kontrol kavramı açısından ilgili ikincil mevzuatta öngörülen istisnai düzenlemeler ve konu ile olan irtibatı dolayısıyla haksız rekabet hukuku ile rekabet hukuku arasındaki ilişki başta olmak üzere, güncel konulara ilişkin önemli sorunlar hakkında genel bir bakış açısı oluşturulmaya çalışılacaktır.

13. Hafta: 23 Mayıs 2018: "Rekabet Kurulu'nun Banka Soruşturmaları Çerçevesinde 4054 Sayılı Kanun'un 4. Maddesinin Rekabet Hukuku Tekniği ve Politikası Bakımından Uygulanması Üzerine Bir Tartışma" (Av. Bahadır Balkı, ACTECON Danışmanlık A.Ş.)

Rekabet Kurulu'nun bankacılık endüstrisinde gerçekleştirdiği üç soruşturma neticesinde alınan kararlar (07.03.2011 tarih ve 11-13/243-78 sayılı *Banka I Kararı*, 08.03.2013 tarih ve 13-13/198-100 sayılı *Banka II Kararı*, 28.11.2017 tarih ve 17-39/636-276 sayılı *Banka III Kararı*); bankacılık endüstrisinin önemi, verilen cezaların teşebbüs cirolarının yüksek olmasından dolayı ulaştığı yüksek parasal değerler ve varılan sonuçların hukuki tartışmaları beraberinde getirmesi dikkate alındığında, 20 yıllık Türk rekabet hukuku uygulamasının belki de en önemli kararları olarak ifade edilebilecektir.

Öncelikle her üç kararın da uzun dönemli ihlal tespitlerini içerdiği ve özellikle *Banka II ve Banka III Kararları*'ndaki ihlallerin Türk rekabet hukukundaki devam eden uzlaşma tanımı bakımından büyük önem taşıdığı belirtilmelidir. Ayrıca her

üç karar da, ihlalin “*kartel*” mi, yoksa kartel harici bir yatay ihlal olarak “*diğer ihlaller*”den mi olduğu yönündeki yoğun tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Tekerrür ve cezaya esas alınacak ciro değerlendirmeleri de söz konusu kararların yalnızca hukuki analizinde değer uygulamamızın yaptırımcılık politikası değerlendirmesinde de hep en temel konular arasında yer almıştır. Örneğin, Banka I Kararı’nda Rekabet Kurulu yalnızca ilgili ürün pazarından elde edilen cirodan ceza vermişken, Banka II Kararı’nda tüm ciroyu esas almıştır. Keza Kurul, Banka II Kararı’nda tekerrür hükümlerini uygulamamışken, Banka III Kararı’nda tekerrür hükümlerinin uygulanması sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca, Rekabet Kurulu’nun 2017 Kasım ayında “*Kurumsal Bankacılık*” alanında cezaya hükmettiği Banka III Kararı’na ilişkin süreçlerin bir pişmanlık başvurusu ile başlaması ve pişmanlık başvurusu yapan teşebbüse cezadan tam muafiyet sağlanması, bankacılık alanındaki kararların Türk rekabet hukuku uygulamasındaki önemini bir seviye daha ileriye taşımıştır.

Belirtilen bu hususlar çerçevesinde her üç kararın da hukuki bir analizi yapılacak ve ayrıca bu hukuki analizin de ötesinde, kararların rekabet hukuku politikasını belirleyen özellikleri tartışma konusu olarak katılımcılara sunulacaktır.